

Oponentský posudek

SÝKOROVÁ Pavla, Do jaké míry mohly být učebnice matematiky politicky „nevinné“? Odraz dějinných skutečností v matematických slovních úlohách v letech 1938-1952. Praha 2012. 87 stran. Bakalářská práce, katedra dějin a didaktiky dějepisu, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy. Vedoucí práce PhDr. Hana Havlůjová, Ph.D.

P. Sýkorová volila ke zpracování své bakalářské práce velmi zajímavé téma studující odraz proměn doby ve slovních úlohách učebnic matematiky, které „chápe jako svědectví o minulosti, nikoli jako její relik“ (s. 6). Chtěla dokázat, že ačkoliv je matematika považována za exaktní a přesnou vědu, podoba a znění matematických příkladů slouží k ideologickému ovlivňování žáků.

Svou práci ohraničuje lety 1938 a 1952, což je volba velmi dobrá, neboť těchto čtrnáct let zažilo 4 změny politických režimů a díky častým revizím, zákazům a úpravám je možné zabývat se otázkami kontinuity a diskontinuity českého školství a výuky matematiky.

Svůj rozbor staví na třech kapitolách. Snaží se postupovat od všeobecného, tj. zkoumá nejprve celkový vývoj českého školství ve studovaném období, ve druhé kapitole podává „dobový výklad dějin“ učebnic předmnichovské republiky, v poslední kapitole se věnuje přímo matematickým slovním úlohám a postavě Eduarda Čecha. Toto dělení se zdá být logické, přesto by bylo vhodnější kapitolu „dobový výklad dějin“ vypustit, případně zahrnout do kapitoly první a naopak „příkladovou“ část věnující se E. Čechovi by šlo využít jako kapitolu zcela samostatnou, o to již z důvodu, že právě zde se jeví předkládaná bakalářská práce jako nejlepší.

P. Sýkorová se opírá ve své studii především o rozbor učebnic, početnic a počtářských základů, jež rozebírá a vysvětluje kontext vzniku. Shromáždila všechny důležité texty, studovala velmi mnoho další literatury. Lze jen doporučit, aby v dalších studiu obrátila svou pozornost směrem k archivnímu výzkumu např. ve fondech ministerstva školství.

Jako drobnou výtku formálního rázu lze nicméně uvést absenci seznamu používaných zkratk; vhodné by bylo rozepisovat zkratky (MŠANO, MŠO); v případě třídění bibliografie se nejví jako příliš jasné, proč jsou ministerské *Věstníky* a další dobové publikace řazeny mezi sekundární literatury a ne mezi prameny.

Souhrnně lze říci, že se jedná o práci kvalitní, jež velmi dobře využívá opomíjené vazby mezi dějinami vědy, školou a historií. Studie splňuje všechny požadavky kladené na bakalářské práce z oboru historie, proto navrhuji hodnotit ji jakou *výbornou*.

V Praze 10. 5. 2012
Jiří Hnilica